

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon št. 3122, 3123, 3124,
3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Grajski trg 7.
Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica 2.
— Telefon št. 190.
Podružnica Jesenice: Pri kolodvora
št. 100.
Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42.
Podružnica Trbovlje: v hiši dr. Baumgartnerja.

JUTRO

Ponedeljska izdaja

„Življenje in svet“

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ul. 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Ponedeljska izdaja Jutro izhaja
vsak ponedeljek zjutraj. — Na-
roča se posebej in velja po pošti
prejemena Din 4.-, po raznašal-
cih dostavljena Din 5.- mesečno.
Maribor, Grajski trg št. 7. Telefon
št. 2455.
Celje, Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65.
Rokopisi se ne vračajo. — Oglas po
tarifu.

Borba za Podkarpatsko Rusijo odločena

**Podkarpatski Rusi odklanjajo vsako barantanje za svojo domovino
Ostali bodo v ČSR, v kateri bodo dobili slično avtonomijo kakor Slovaki**

Praga, 9. okt. br. Jutri dopoldne bo prišlo v Prago petčinska delegacija na-rodnega sveta za Podkarpatsko Rusijo, da predloži osrednji českoslovaški vladi zahteve in predloge Podkarpatske Rusije za ureditve nadaljnji medsebojnih odnosa.

Včeraj popoldne so se v Užhorodu sestali člani narodnega sveta za Podkarpatsko Rusijo, v katerem so se združile vse politične skupine. Sestanka je prisostovala tudi minister za Podkarpatsko Rusijo v osrednjem vladi Parkanj. Posvetovanja so bila ob 20. zaključena in so bili vsi sklepi sprejeti soglasno. Podkarpatska Rusija zahteva enak položaj, kakor ga je v okviru českoslovaške republike dobila Slovaska, namreč avtonomno pokrajinsko vlado z avtonomnim pokrajinskim parlamentom. Tozadne spomenica, ki jo bo jutri posebna delegacija predložila osrednjemu českoslovaškiemu vladi, pa izrecno poudarja, da odklanja Podkarpatska Rusija vsako družbeno rešitev, zlasti pa se najodločeneje izjavlja proti vsem načrtom, ki streme po-

odecepitvi Podkarpatske Rusije od českoslovaške republike. Vse prebivalstvo Podkarpatske Rusije brez razlike politične smeri in narodnosti je složno v zahtevi, da mora Podkarpatska Rusija še nadalje ostati v sestavi českoslovaške republike.

Sklepi narodnega sveta so bili v vladne palece v Užhorodu že snoči objavljeni zbrani množici, ki je to sporočilo sprejela z dolgotrajnimi ovacijami.

Vlada Podkarpatske Rusije bo sestavljena slično kakor slovaška avtonomna vlada iz petih članov s poslancem Brodijem na čelu. Resorna razdelitev bo ista kakor za Slovaska. Čim bo osrednja vlada odobrila ta načrt, kar se bo zgodilo najkasneje jutri, bodo imenovani člani začasne pokrajinske vlade za Podkarpatsko Rusijo, ki bo takoj nato prevzela svoje posole. Kakor zatrjujejo, bodo tako na Slovenskem kakor v Podkarpatski Rusiji razpisane volitve v pokrajinske parlamente, ki bodo nato iz svoje srede izvolili člane pokrajinske vlade.

Proklamacija prve slovaške vlade

Bratislava, 9. okt. br. Snoči so se člani prve slovaške vlade vrnili iz Prage v Bratislavu, kjer so jim priredili svečan sprejem. Na velikem manifestacijskem zborovanju pred narodnim gledališčem je predsednik slovaške vlade dr. Tiso prečital proklamacijo, v kateri pravi med drugim:

Hočemo se predstaviti svetu kot discipliniran in miroljubven narod, ki želi živeti svoje življenje. Hočemo, da se vsi Slovaki, vsa slovaška inteligencija in vse slovaške pridne roke združijo pri delu za dobrobit slovaškega naroda. Delali bomo v smislu in duhu našega gesla »Bog in narod! Naš nacionalizem ni bil nikdar negativen. Tudi v bodoče bo pomeni ustvarjajoči sila, ki upravlja z vsemi našimi naporji. Naša dolžnost je bila, da počitimo na pomoč Čehom, s katerimi smo se svobodno združili v skupno državo. Prizadevali se bomo, da odstranimo vse, kar je dozdaj oviralo dobre odnose med Čehi in Slovaki. Naše načelo bo ljubezen v slogu. Ne gojimo nobene mržnje do drugih narodnosti. Zahajevamo pa, da tudi oni s svoje strani pokažejo strpnost in manifestirajo ljubezen in zvestobo

Komunistična stranka na Slovaškem razpuščena

Bratislava, 9. okt. br. Danes je bil objavljen odlok slovaške vlade, s katerim je prepovedano vsako nadaljnje delovanje komunistične stranke na Slovaškem. Odlok naglaša, da bodo sledili še drugi ukrepi, da se izloči iz slovaškega javnega življenja vse, kar nasprotuje krščanskemu svetovnemu nazoru.

Prof. Tuka izpuščen iz zapora

Praga, 9. okt. AA. »Slovake objavlja, da je bil na zahtevo slovaških ministrov izpuščen na svobodo prof. Vojtech Tuka, ki je bil pred nekaj leti obsojen v nekem procesu zaradi agitacije za slovaško avtonomistično stranko.

Pričetek pogajanj med ČSR in Madžarsko

Na snočni prvi seji obeh delegacij so Madžari predložili svoje zahteve

Komarno, 9. okt. br. Ob 19. so se pričela pogajanja med českoslovaško in madžarsko delegacijo za ureditev madžarskega manjšinskega problema v ČSR in za novo ureditev českoslovaško-madžarske meje. V českoslovaški delegaciji so izključno Slovaki z izjemo ministra Parkanj, ki zastopa Podkarpatsko Rusijo. Delegaciji načeluje predsednik slovaške vlade Tiso. Naravnno je, da vodijo ta pogajanja predvsem Slovaki, ker se tičejo vse te zadeve v prvi vrsti slovaških narodnih interesov. Madžarski delegaciji načeluje zunanjji minister dr. Kanya.

Po medsebojnih pozdravilih in vladnostnih obiskih sta se obeh delegacij zvečer ob 19. sestali v dvorani mestnega magi-

stra k svoji prvi seji. Na tej seji so madžarski delegati predložili českoslovaški delegaciji madžarske zahteve in predloge. Po kratki debati je bila seja prekinjena, da bi imela českoslovaška delegacija priliko podrobnejše proučiti madžarske zahteve. Obenem so bile v okvirju delegacije sestavljene komisije za proučitev posameznih problemov. Pogajanja se bodo jutri dopoldne nadaljevala.

Kolikor se je moglo zvedeti, zahtevajo Madžari poleg prepustitve obmernih pokrajin, kjer je v večini prebivalstvo madžarske narodnosti, tudi Bratislavo, nekatere docela slovaške predele in priključev vse Podkarpatske Rusije Madžarski.

Izjalovljeni načrti

Anglija se je odločno uprla odcepitvi Podkarpatske Rusije od ČSR — Tudi Rim in Berlin sta Madžarom odsvetovala

Budimpešta, 9. oktobra. br. V tukajšnjih krogih je zavladala silna poparjenost, ker so se izjalovili vsi načrti, ki so stremeli za tem, da bi Madžarska skupno s Poljsko dosegla še nadaljnjo okrnitev českoslovaške republike s tem, da bi se Podkarpatska Rusija odcepila od ČSR in razdelila med Madžarsko in Poljsko, ki sta pri tem trdno računali na podporo in pomoč Nemčije in Italije, pa tudi Anglije, o kateri so sodili, da se je po monakovski konferenci desinteresirala o nadaljnji usodi Českoslovaške.

Sedaj se je izkazalo, da je baš Anglija odločno nastopila proti poljsko-madžarskim načrtom. Angleška poslanika v Budimpešti in Varšavi sta izvršila demarše pri poljski in madžarski vladi ter sporočila, da Anglija pod nobenim pogojem ne bi mogla pristati na odcepitev Podkarpatske Rusije od Českoslovaške. Obenam je angleška vlada izjavila, da je angleško jamstvo za českoslovaške meje že stopilo v veljavo ter da bi se moralna nadaljnje upreti vsakemu nasilnemu poskušu v tej smeri.

Istočasno sta tudi Nemčija in Italija nujno nasvetovali madžarski vladi, naj svojih zahtev napram ČSR ne pretirava in naj se ne spušča v nikake pustolovščine, ker bi ji Rim in Berlin v sedanjem mednarodnem položaju ne mogla nuditi nikake podpore.

V Budimpešti so nad tem preokreton hudo razočarani. Vlada je imela včeraj skoraj ves dan trajajoča posvetovanja. Formalno bo Madžarska sicer še nadalje vztrajala pri svoji zahtevi po skupni meji s Poljsko, toda pri pogajanjih s ČSR, ki so se danes pricela v Komarnu, bo njenome prizadevanje v glavnem usmerjen k čim ugodnejši rešitvi problema madžarske narodne manjšine v ČSR.

Poljaki bi radi ČSR še bolj oslabili

Varšava, 9. okt. br. Izročitev tješinskega okrožja Poljski, ki je bila danes zaključena, ni prinesla pričakovanega zboljšanja v odnosih med Poljsko in ČSR. Poljska

postavlja sedaj kot pogoj za prijateljsko razmerje s ČSR izpolnitve vseh madžarskih zahtev. Poljska podpira brezpogojno vse madžarske zahteve, tako odcepitve madžarskih pokrajin od ČSR in njihov prikljuk k Madžarski, prav tako tudi prikljucitev Podkarpatske Rusije Madžarski. Vsako drugačno rešitev Poljska odklanja kot nesprejemljivo. Zlasti se izjavlja varšavski krog proti avtonomiji Podkarpatske Rusije, ki bi pomenila oživljenje ukrajinske samostnosti, kar bi utegnilo vplivati tudi na 5 milijonov Ukrajincev na Poljskem, da bi postavili slične zahteve. Vrh tega smatrajo v Varšavi za docela upravljeno zahtevo po skupni poljsko-madžarski meji, kakor je obstajala do leta 1772. S tem bi se ČSR popolnoma izolirala in onemogočila bi se ji vsaka zveza z Rusijo.

Odpornost Rumuniji

Bukarešta, 9. okt. p. Tukajšnja javnost se je zelo vznemirila zaradi razgovorov v Varšavi o najnovijem madžarskem in poljskem načrtu, da bi se ustvaril poseben koridor med obema državama preko Podkarpatske Rusije, s katerim bi Poljska in Madžarska dobili skupno mejo. Za Rumunijo bi pomenil ta koridor ogromno škodo, ker bi izgubila svojo edino železniško progno, po kateri dobiva sedaj iz Škodovih tovarn orodje in streljivo za svojo vojsko. Rumunska vlada se pripravlja, da v danem trenutku z vso odločnostjo intervenira proti izvedbi takega načrta, ker rumunska vlada nanj nikdar ne bo pristala. Istočasno tudi demantirajo vesti, ki so jih razširili nekateri listi, da Rumunija sama zahteva večje korektne meje s Českoslovaško.

Bivši min. predsednik Jorga je izjavil, da se Rumunija ne more veseliti z drugimi hrabritvami miru in sicer zaradi težke usode, ki je zadela zaveznico Českoslovaško, kar tudi zaradi dejstva, da tudi Rumunija ni zavarovana. Zato mora poskrbiti, da čim bolj utrdi svoj položaj. List »Universul« ugotavlja, da je močno omajano zaupanje v mednarodne pogodbe, končno pa meni, da ni mogoče v srednji Evropi rešiti vseh revizijskih zahtev, kakor želi in trdi Madžarska.

Henlein razpustil svojo legijo

Berlin, 9. okt. br. Henlein je bil z odlokom kancelarja Hitlerja imenovan za pokrajinskega voditelja zaščitnih oddelkov v bivših českoslovaških pokrajinah, kjer bo izvrševal vrhovno policijsko oblast. Obenem je Henlein odredil razpust svoje legije, ki je bila osnovana za borbo proti Čehom.

Nemške čete v Libercu

Liberec, 9. okt. AA. (DNB). Nemške čete pod vodstvom generala Bocka so dopoldne nadaljevale zasedanje obmernih krajev v drugem pasu. Iz mesta Kratzau so odkorakale proti Libercu, kamor so prispele popoldne.

Aretacija dveh židovskih ravnateljev

Berlin, 9. okt. AA. Kakor poroča »Der Angriff«, sta bila aretirana dva ravnatelja židovske narodnosti, zaposlena v tovarni papirja »Spirito« v Krulovu na Českem gori, ki leži v prvem pasu. Aretirana sta bila, čes, da sta nekorektno postopala proti svojim delavcem, ki so bili Nemci. Zapisila sta sudetsko-nemško pokrajino, preden so prišle tja nemške čete, a sta se včeraj vrnila v Krumlov z namenom, da vzameta svoje poslovne listine.

Zahvala francoske akademije dr. Benešu

Pariz, 9. oktobra br. Francoska akademija znanosti in umetnosti je imela včeraj popoldne sejo, s katere je poslala bivšemu predsedniku českoslovaške republike dr. Benešu brzojavko, v kateri mu izreka svoje simpatije ter se zahvaljuje njemu in českoslovaškemu narodu za žrtve, ki sta jih doprinесli za ohranitev miru.

Chicago, 9. oktobra br. Profesorški seminar tukajšnje univerze je povabil bivšega predsednika ČSR dr. Edvarda Beneša, naj pride predavat v Ameriko o demokraciji. V svojem povabilu pravi rektor češke univerze, da je bil pokojni T. G. Masaryk profesor na tem vseučilišču od leta 1901 do 1903.

Dotok zlata v Ameriko ponehal

New York, 9. okt. AA. (Stefani). Opazilo se je, da je dotok evropskega zlata v Ameriko v veliki meri prenehal po monarkemu sporazumu. Dočim je prispele ob koncu septembra v New York, iz Anglije okoli 60 milijonov dolarjev v zlatu, so začeli v začetku oktobra samo za 9 milijonov dolarjev zlata, ki je prispele iz Evrope. Od tega je prišlo iz Nizozemske 7 milijonov dolarjev.

Nemčija ne veruje v trajen mir

Resničen prijatelj Nemčije je samo Mussolini, vse drugi se lahko čez noč pretvorijo v njene nasprotnike — Ostre Hitlerjeve besede na naslov Anglije

Berlin, 9. okt. br. V Saarbrücknu je bila danes velika proslava obletnice zopetne priključitve Posaarja k Nemčiji. Na slavnostnem zborovanju je med drugimi govoril tudi kancelar Hitler, ki se je v svojem govoru dotaknil mednarodnega položaja in glede na dogodek poslednje dobe in sedanje mednarodno razpoloženje med drugim dejal:

Na konferenci v Monakovu je bil rešen mir in v miru smo dosegli osvobajenje 10 milijonov Nemcev. Toda ne smemo se še vdajati iluzijam, da smo s tem dosegli trajen mir. Baš zadnji dogodki so pokazali, da ima Nemčija samo enega resničnega in edinega prijatelja, to je Mussolini. Os Rim - Berlin je v teh dneh dokazala svojo trdnost. To, kar je Italija po zaslugu Mussolinija v zadnjih dveh letih storila za Nemčijo, ne moremo odrediti.

Mislimo pa, da bi bil že čas, da bi se v Angliji otresli versajski razvod. Guvernantovskega vratuša Nemčija ne prenesi in ga ne bo trpela. Prav tako smatramo, da tudi niso na mestu poizvedovanja kritičnih angleških državnikov in parlamentarcev o usodi Nemecem, bodisi v mejah Nemčije, bodisi izven teh meja, ker se bomo za usodo svojih rojakov že sami pobrali. Mi se tud ne vmešavamo v tuje zadeve. Če to ne prehensalo, se bomo tudi mi začeli malo bolj zanimati za dogodek v Palestini.

Svoj govor je Hitler zaključil z izjavo, da bo v najkrajšem času odrejeno demobilizacijo, toda Nemci ostanejo budno na straži in so vedno pripravljeni.

Vsaj malo priznanja

Anglija od ČSR ne bo zahtevala povračila začasnega kredita 10 milijonov funtov — Toliko bi Anglijo stalo 35 ur vojne

London, 9. okt. br. Ze včeraj je prispepel z letalom v London bivši guverner českoslovaške Narodne banke dr. Pospisil, da vodi pogajanja z angleško vlado zaradi dolgoročnega posojila v višini 30 mil

Nedelja spominskih svečanosti

Ljubljana, 9. oktobra.
Danes smo doživeli eno tistih jesenskih nedelj, ko veter in sonce prinašata na ulice in v ljudi razpoloženje, kakršno nas navdaja v prizankovanju praznika mrtvin. Vzdušje te nedelje je bilo tudi najbolj prikladno za počastitev blagopokojnega Viteškega kralja, ki je danes pred 4 leti padel v Marseillesu od zločinske roke. Proti poldnevu se je nekaj več toplega solnca razlilo čez mesto, da je promenada oživila prav tisti čas, ko so se verniki v pravoslavni cerkvi sv. Cirila in Metoda s toplo pobožnostjo spominjali tragičnega dogodka. A poleg misli na žrtve Viteškega kralja je bila na današnjo nedeljo še posebno živa misel na naše mrtve, ki spe pri Sv. Krizi. Prav te dni je stekla nova tramvajska proga do pokopališča in danes so od jutra do večera hitele trume Ljubljancov, da obiščejo svoje drage na grobovih. Seveda pa je iz Ljubljane pohitelo mnogo izletnikov v razne okoliške kraje in na grče.

Parastos v pravoslavni cerkvi

Ob 11.15 se je v pravoslavni cerkvi po sveti liturgiji vršil slovenski parastos v spomin blagopokojnega Viteškega kralja, ki ga je daroval prota Budimir. Prota je imel pri tej priliki na zbrane vernike kratke patriotične nagovor, v katerem je slavil zasluge mučeniškega kralja za našo narodno osvojenje in uedinjenje in povečeval njegovo heroično žrtvo. Svoj govor je zaključil z vzvikom »Slava«, ki ga je povzela tudi vsa množica. Svečane obrede je spremljal cerkveni zbor z lepim, ubranim petjem. Parastosu so med drugimi prisostvovali komandant divizije general Lukšič z brigadnim generalom Pavlovičem, zastopnik bana svetnik Stanko Novak, predsednik mestne občine dr. Adaljšič, rektor univerze dr. Kušec, šefi vseh državnih uradov, predstavniki Sokolstva, dobrovoljcev, invalidov, rezervnih oficirjev, številni člani oficirskega zbora, predstniki naše ruske kolonije in zastopnike narodnega ženstva.

Svečanost viškega Sokola na Glinach

Pred spomenikom Viteškega kralja na Glinah je viški Sokol priredil pietetno svečanost ob polnoštivni udeležbi svojih pripadnikov. Ob 10. sta se tam zbrala članstvo in naraščaj in starosta br. Pavle Boršnik je imel ganljiv spominski govor o nepozabnem kralju. V imenu društvene uprave je položil pred spomenikom krasen venec z državno trobojnicou in prizgal debelo voščenko. Sokolski pevski zbor pod taktilko br. Albinha Lajovicha je zapel čuvstveno Hatzejevo »Slava Tebi, kralju Mučeniku«, nakar so navzočni zaklicali trikrat: »Slava«.

Sokolsko članstvo je čez dan položilo pred spomenik mnogo šopkov, zvečer pa so zagorele lučice, ki so jih prinesle naraščajnice in deca. Po svečanosti doma na Viču, se je v članstvo z naraščajem udeležilo skupne žalne svečanosti v Narodnem domu.

Uspeh „Potopljene svet“

Drama nam je v soboto večer prinesla prvo izvirno novost te sezone: Stanka Cajnkarjeva »Potopljene svet« v režiji Cirila Debevecia in z Debencem, Danilovo in Gregorinom v glavnih vlogah. Za delo je bilo med občinstvom mnogo zanimanja, kar je izpricala tudi zvrhano polna hiša, in gledeci se v svojem prizankovanju v resnici niso usteli. Pisatelj, ki je sam duhovnik, prikuca v »Potopljene svet«, ki je delo izredno finega, plemenitega duha, drama profesora teološke fakultete, visoko izobraženega, samoraslega moža, ki odpade od cerkve, se poroči s filmsko igralko, a se v svetu razočara in spet najde svoj mir in svojega boga. Ko je pred ukinivijo »Dom in sveta« izšlo v zadnji številki prvo dejanje Cajnkarjeve drame, je delo natele na mnogo nerazumevanja in krivice. Prodorni uspeh in prisrčne ovacije pisatelju, ki je sam prisostvoval premieri, so mu dale zadoščenje in priznanje, kakršno slobodnemu umetniškemu srovnanju gre. O uprizoritvi bo »Jutro« še poročalo. L. M.

Posvetitev nove cerkve na Kodeljevem

V moščanskem predmestju so imeli danes pomembno cerkveno svečanost: na Kodeljevem so slovensko blagoslovili novo cerkev sv. Terezike, ki so jo delavni, podjetni salzejanci zgradili po načrtih inž. arh. Hermana Husa in ki pomeni lepo umetniško pridobitev svojemu okolju. Snoči se je s cerkvenega dvorišča razvila procesija preko mostu čez Ljubljanico in po Zalogški cesti do karmelišanske cerkve, ki je bila vsa v bengaličenom ognju. Pri cerkveni svečanosti je govoril docent teološke fakultete dr. Ciril Potočnik o vzgledu sv. Terezike. Dopolne se je pred novo cerkvijo zbrala množica vernikov, prisišli pa so tudi zastopniki krajevnih oblastev in ustavnih. Ob 9.30 je škof dr. Rožman ob astenci zastopnikov vseh redov, ki imajo svoje sedeže v Ljubljani, in salzejanskih zavodov iz vse države opravil blagoslovitveni obred, nato pa je v pridigi opisal življenje in svetost zaščitnice nove cerkve. Svečanost so se v novi cerkvi nadaljevale še ves popoldan.

Dva zastonjkarja in razgrajač je policija s svojim avtom prepeljala v zapor

V Janševi ulici in na Šišenski stražnici so danes doživelvi precej razburljivo noč. Snoči sta okrog 23. stopila v neko gostilno v Janševi ulici brata Jožeta in Tomaža, prvi kovač po poklicu, drugi delavec, stanujeta pa vsak zase v Suvoborski in Pugnarjevi ulici. Naročila sta vina in prigizka in očitno sta imela dober tek. Se pred policijsko uro sta imeli po drugi liter za sabo in vsak po dvoje klobas. A ko je prišla minutna ločitev in plačila, ju je na lepem prevzela slab voja. Začela sta brez povoda razgrajati in starejši izmed njiju je razil kozarc rdečega vina po košari svežega perila, ki ga je bila krčmarica pripravila, da ga

zlika. A ves rompompom sta siromška počela iz preprostega razloga, ker nista imela niti belica, da poravnata zapitek. Kajpak je izkazalo, da takšen način slovesa ni najbolj priporočljiv. V hiši je bilo na srečo še nekaj ljudi, ki so krčmarice pomagali, da je Tomaž odvezla suknjo in klobuk, na kik in krik pa je prihitek tudi stražnik, ki ju je ukrotil od kraja. A posel ni bil lahek — Tomaž se je pognal

vanj in mu stregal službeno vrvice. S pomočjo tovarisa, ki je prihitek na njegov poziv, je razgrajača le premagal in skupno sta ju odgnala v zapor Šišenske stražnice. A v zaporu sta spet zagnala tolikšen vik in krik, tako sta trestala po vrsti, da je vse hiša letela na kup. Nazadnje ni kazalo nič drugega, kakor da poklicejo policijski avto in ju prepeljajo v trdnejše zapore na policijski upravi.

Ljubljansko sokolstvo kralju Mučeniku

Cetrt obletnico marsejske tragedije je ljubljansko Sokolstvo počastilo z žalno svečanostjo, ki je bila ob 11. v nabito polni telovadnici Narodnega doma. Pročelje dvoran je krasila krasna slika Viteškega kralja, pred njo je bil položen prapor Ljubljanskega Sokola, ki ga je ob 70letnici društva poklonil Viteški kralj. Kita cvetja, na visokem podstavku luč.

Ze danu pred 11. uro se je zbralo članstvo in naraščaj, vsi v temnih oblikev s sokolskim znakom, ovitim v črn flor. Prišli so ne le iz vseh ljubljanskih edinic, marčev tudi iz bližnje okolice. V prvih treh vrstah so zasedli mesta konzul CSR, inž. Minovšč, francoski konzul Remenard, zastopnik divizionarja brigadni general Dušan Dodik, komandan planinskega bataljona podpolkovnik Oblak, podpolkovnik Golovič v večjim številom častniki, vsi v paradnih uniformah, senator dr. Albert Kramer, podčupan dr. Riko Fuz in Rajko Turk, zastopnika Saveza SKJ br. Svetjark in Sterlekar, župni starosta br. dr. Pipenbacher z župnim tajnikom br. Flegarjem, stari sokolski borcev br. Viktor Rohrman, predsednik ZKD prof. Fran Jeran, predsednica Kluba Primorka gospa Maša Gromova, zastopniki četnikov, Narodne Odbrane in drugih narodnih organizacij. Seveda so bili navzočni tudi vsi staroste ljubljanskih sokolskih društev s starostu br. Kajzeljem na celu.

Godba Sokola I je zaigrala Svetjarkov žalni koral »Duši padlega borca«. Nato je stopil na govorniški oder predsednik dobrovoljcev in I podnicačnik SKJ br. Jozip Jeran, ki je v daljsem govoru odprt

nik ne smrtnega Viteza in Uedenititelja. Opisal je njegovo delovanje kot vojskovede v balkanski vojni, ki je pravljivajoča pot do našega osvobozanja. Zlasti se ga je spominjal kot velikega pobornika sokolske misli. Svojo ljubezen do Sokolstva je pokojni kralj pokazal z ustanovitvijo Sokola kraljevine Jugoslavije, kateremu je na čelo postavil svojega prvorojence Petra. Pomen in važnost sokolske ideje je posebno podprtai na zletu v Beogradu 1930 ob predaji praprora jugoslovenskemu Sokolstvu. Kakor je bil vse prežet z jugoslovensko in slovensko zavestjo, tako je bil pokojni kralj največji pobornik miru. Odšel je danes pred stirim leti v zavezniško Francijo, da bi še bolj utrdil mir, toda podtalne sile so mu pretrgale in življenja. Sovražniki so mislili s tem zdati smrtni udarec njegovemu ljubljenskemu Jugoslaviju, ki je imel še v zadnjih izdihnjih na ustnih. Njegovo zadnje naročilo bomo izpolnili jugoslovenski Sokoli, z vsem svojim življenjem in dejani boemo dokazali, da hočemo Aleksandro Juščeviću, močno in uedinjeno, svobodno in pravično obraniti mlademu kralju Peteru II. V globoki veri se klanjamo spomini na nesmrtnega kralja, ki mu kljemo: »Slava, slava, slava!« Zbrani so se pridružili vzkliku in potem počastili njegov spomin z enominutnim molkom. Ob zaključku je br. Jeran nazdravil sokolskemu starševnu Nj. Vel. kralju Peteru II, zadoneli so vzklik »Zdrav«, godba Sokola I je zaigrala državno himno. Predsednik meddržavnega odbora starosta br. Kajzelj je še prečital poslanico Saveza SKJ »Deveti oktober«. S tem je bila pletna svečanost zaključena.

Žalna svečanost na univerzi

V zbornični dvorani univerze se je dopoldne zbralo lepo število nacionalne akademiske mlađine in komemorativne svečnosti četrte obletnice smrti blagopokojnega Viteškega kralja. Svečanost je priredila Družba jugoslovenskih nacionalnih akademiskih organizacija. Za začetnimi okni velike dvorane so neštete žarne iz kristalnih lestevcov razvile toplo svetlico, ki se je upirala v kraljevo sliko na govorniškem obru, zavito v žalne trakove in nadne trobojnice in pogreznjeno v zelenje.

V žalno razpoloženje zbrane akademiske mlađine so je razilača z galerije globoka žalostinka, ki jo je zapel Akademski pevski zbor pod vodstvom g. Franceta Maroltja. Ko so učnili zadnji akordi, je stopil na govorniški oder predsednik univ. prof. dr. Franceta Kidiča in zastopnika profesorskega zobra univ. prof. dr. Andreja Gosarja, posebno pa že častno zastopane akademiske mlađine kratko očital velike zasluge in delo kraljevega vezornika mlađine, ki napredkuje v skrivaljih. Svečanost je se končala z izpolnjevanjem njegove oporoke — ponosno in suvereno Jugoslavijo, državo srečnih v svobodnih Jugoslovjanov, tako danes po štirih letih odkar je bila prekrita na francoških tleh kraljevske kraljeve, ki je bila najzvezetja pobornica kraljevih stremiljen in je vedno sledila njegovim navodilom, v zatajevani bolj prisegala, da bi čuvala in izpolnjevala njegovo oporočno — ponosno in suvereno Jugoslavijo, državo srečnih v svobodnih Jugoslovjanov, tako danes po štirih letih odkar je bila prekrita na francoških tleh kraljevske kraljeve, ki je bila najzvezetja pobornica kraljevih stremiljen in je vedno sledila njegovim navodilom, v zatajevani bolj prisegala, da bi čuvala in izpolnjevala njegovo oporočno — ponosno in suvereno Jugoslavijo, državo srečnih v svobodnih Jugoslovjanov, tako danes po štirih letih odkar je bila prekrita na francoških tleh kraljevske kraljeve, ki je bila najzvezetja pobornica kraljevih stremiljen in je vedno sledila njegovim navodilom, v zatajevani bolj prisegala, da bi čuvala in izpolnjevala njegovo oporočno — ponosno in suvereno Jugoslavijo, državo srečnih v svobodnih Jugoslovjanov, tako danes po štirih letih odkar je bila prekrita na francoških tleh kraljevske kraljeve, ki je bila najzvezetja pobornica kraljevih stremiljen in je vedno sledila njegovim navodilom, v zatajevani bolj prisegala, da bi čuvala in izpolnjevala njegovo oporočno — ponosno in suvereno Jugoslavijo, državo srečnih v svobodnih Jugoslovjanov, tako danes po štirih letih odkar je bila prekrita na francoških tleh kraljevske kraljeve, ki je bila najzvezetja pobornica kraljevih stremiljen in je vedno sledila njegovim navodilom, v zatajevani bolj prisegala, da bi čuvala in izpolnjevala njegovo oporočno — ponosno in suvereno Jugoslavijo, državo srečnih v svobodnih Jugoslovjanov, tako danes po štirih letih odkar je bila prekrita na francoških tleh kraljevske kraljeve, ki je bila najzvezetja pobornica kraljevih stremiljen in je vedno sledila njegovim navodilom, v zatajevani bolj prisegala, da bi čuvala in izpolnjevala njegovo oporočno — ponosno in suvereno Jugoslavijo, državo srečnih v svobodnih Jugoslovjanov, tako danes po štirih letih odkar je bila prekrita na francoških tleh kraljevske kraljeve, ki je bila najzvezetja pobornica kraljevih stremiljen in je vedno sledila njegovim navodilom, v zatajevani bolj prisegala, da bi čuvala in izpolnjevala njegovo oporočno — ponosno in suvereno Jugoslavijo, državo srečnih v svobodnih Jugoslovjanov, tako danes po štirih letih odkar je bila prekrita na francoških tleh kraljevske kraljeve, ki je bila najzvezetja pobornica kraljevih stremiljen in je vedno sledila njegovim navodilom, v zatajevani bolj prisegala, da bi čuvala in izpolnjevala njegovo oporočno — ponosno in suvereno Jugoslavijo, državo srečnih v svobodnih Jugoslovjanov, tako danes po štirih letih odkar je bila prekrita na francoških tleh kraljevske kraljeve, ki je bila najzvezetja pobornica kraljevih stremiljen in je vedno sledila njegovim navodilom, v zatajevani bolj prisegala, da bi čuvala in izpolnjevala njegovo oporočno — ponosno in suvereno Jugoslavijo, državo srečnih v svobodnih Jugoslovjanov, tako danes po štirih letih odkar je bila prekrita na francoških tleh kraljevske kraljeve, ki je bila najzvezetja pobornica kraljevih stremiljen in je vedno sledila njegovim navodilom, v zatajevani bolj prisegala, da bi čuvala in izpolnjevala njegovo oporočno — ponosno in suvereno Jugoslavijo, državo srečnih v svobodnih Jugoslovjanov, tako danes po štirih letih odkar je bila prekrita na francoških tleh kraljevske kraljeve, ki je bila najzvezetja pobornica kraljevih stremiljen in je vedno sledila njegovim navodilom, v zatajevani bolj prisegala, da bi čuvala in izpolnjevala njegovo oporočno — ponosno in suvereno Jugoslavijo, državo srečnih v svobodnih Jugoslovjanov, tako danes po štirih letih odkar je bila prekrita na francoških tleh kraljevske kraljeve, ki je bila najzvezetja pobornica kraljevih stremiljen in je vedno sledila njegovim navodilom, v zatajevani bolj prisegala, da bi čuvala in izpolnjevala njegovo oporočno — ponosno in suvereno Jugoslavijo, državo srečnih v svobodnih Jugoslovjanov, tako danes po štirih letih odkar je bila prekrita na francoških tleh kraljevske kraljeve, ki je bila najzvezetja pobornica kraljevih stremiljen in je vedno sledila njegovim navodilom, v zatajevani bolj prisegala, da bi čuvala in izpolnjevala njegovo oporočno — ponosno in suvereno Jugoslavijo, državo srečnih v svobodnih Jugoslovjanov, tako danes po štirih letih odkar je bila prekrita na francoških tleh kraljevske kraljeve, ki je bila najzvezetja pobornica kraljevih stremiljen in je vedno sledila njegovim navodilom, v zatajevani bolj prisegala, da bi čuvala in izpolnjevala njegovo oporočno — ponosno in suvereno Jugoslavijo, državo srečnih v svobodnih Jugoslovjanov, tako danes po štirih letih odkar je bila prekrita na francoških tleh kraljevske kraljeve, ki je bila najzvezetja pobornica kraljevih stremiljen in je vedno sledila njegovim navodilom, v zatajevani bolj prisegala, da bi čuvala in izpolnjevala njegovo oporočno — ponosno in suvereno Jugoslavijo, državo srečnih v svobodnih Jugoslovjanov, tako danes po štirih letih odkar je bila prekrita na francoških tleh kraljevske kraljeve, ki je bila najzvezetja pobornica kraljevih stremiljen in je vedno sledila njegovim navodilom, v zatajevani bolj prisegala, da bi čuvala in izpolnjevala njegovo oporočno — ponosno in suvereno Jugoslavijo, državo srečnih v svobodnih Jugoslovjanov, tako danes po štirih letih odkar je bila prekrita na francoških tleh kraljevske kraljeve, ki je bila najzvezetja pobornica kraljevih stremiljen in je vedno sledila njegovim navodilom, v zatajevani bolj prisegala, da bi čuvala in izpolnjevala njegovo oporočno — ponosno in suvereno Jugoslavijo, državo srečnih v svobodnih Jugoslovjanov, tako danes po štirih letih odkar je bila prekrita na francoških tleh kraljevske kraljeve, ki je bila najzvezetja pobornica kraljevih stremiljen in je vedno sledila njegovim navodilom, v zatajevani bolj prisegala, da bi čuvala in izpolnjevala njegovo oporočno — ponosno in suvereno Jugoslavijo, državo srečnih v svobodnih Jugoslovjanov, tako danes po štirih letih odkar je bila prekrita na francoških tleh kraljevske kraljeve, ki je bila najzvezetja pobornica kraljevih stremiljen in je vedno sledila njegovim navodilom, v zatajevani bolj prisegala, da bi čuvala in izpolnjevala njegovo oporočno — ponosno in suvereno Jugoslavijo, državo srečnih v svobodnih Jugoslovjanov, tako danes po štirih letih odkar je bila prekrita na francoških tleh kraljevske kraljeve, ki je bila najzvezetja pobornica kraljevih stremiljen in je vedno sledila njegovim navodilom, v zatajevani bolj prisegala, da bi čuvala in izpolnjevala njegovo oporočno — ponosno in suvereno Jugoslavijo, državo srečnih v svobodnih Jugoslovjanov, tako danes po štirih letih odkar je bila prekrita na francoških t

Sportna nedelja

Sesto kolo v ligi

Tekma brez igre in brez gola

Včeraj je Ljubljana po obojestransko revni igri remizirala s sarajevo Slavijo — Senzacija dneva: zmaga Jedinstva nad Haškom — V vodstvu ostane BSK

Ljubljana, 9. oktobra.

Se eno kolo ligaških tekem se je zaksalo danes — s celotnim sporedom. Bilo je šesto po vrstnem redu.

Kakor smo že zapisali, je bilo težišče današnjega sporeda v Splitu, kjer sta nastopila najbolj ogorenca nasprotnika — Gradjanski in Hajduk. Bitka se je končala s tesno zmago »purgerjev«, ki so se tako odresli nevarnega nasprotnika in podkrepili svojo pozicijo na sedanjem mestu.

Senzacija dneva pa prav za prav ni bila v Splitu, temveč je za njo poskrbelo Jedinstvo, ono moštvo iz Beograda, ki je preteklo nedeljo tako hudo obravalo tudi z Ljubljano. Danes si je priščelo sredi Zagreba samega državnega prvaka Haška in ga odpravilo s štirimi golji razlike. Posledice tega poraza zankrat še niso pregledne, je pa gotovo, da se je zaradi njega močno zamajala pozicija, ki jo ima državni prvak v tabeli.

Ljubljana je imela po dolgem presledku gosta na domačih tleh in občinstvo ji je prišlo v lepem številu pomagat do zmage. Žal tudi to ni bilo dovolj! Sarajevčani so se pridno branili, domaći pa so se dvakrat 45 minut zaman lovili okoli gola, tako da je sednjič igra minila brez izida v številkah. Kdo ve ali ne bo prav ta izgubljena točka tista, za katero bodo točili solze, ko bo prepozna.

Ostala tri strečanja so se končala kakor pričakovano — z zmagami favoritov. Jugoslavija je v Varaždinu, čeprav

Po že skoraj predolgim presledku smo naposedle dočakali ligaško tekmo v Ljubljani. Bila je sicer na sporedu pod zelo nerodnimi avspicijami, saj še nismo pozabili na poslednje, ne pretirano časne rezultate našega moštva, ki jih je prineslo zadnje nedelje »z tujine« domov. Zato pričakovana niti niso bila toliko optimistična, dasi so na tistem skoraj vsi pričakovali gotov uspeh. Ni bilo mnogo potrebno in ta uspeh bi bil pod streho, toda

Ljubljana : Slavija (S) 0 : 0

nobene uporabne žoge. Dó istega rezultata je prihajal Boncelj s svojo malomnostjo. V prvem polčasu je bil Pupo odličen, ali njega je bilo premalo za vso srednjo vrsto. Proti koncu igre je malo popustil, najbrže ni vzdržal. Obramba je delala dobro in s temperantom. Ceglar se je gotovo razvil v zanesljivo oporo moštva. Stane je zaigral v svojem stilu malo zmenedlo včasih, pa vendar, vsaj tokrat, brez nesreče za lasten gol. Poganci je imel vsega dve, tri posredovanja, ki se jih je znebil uspešno. Svojevrstno poglavje je napad. Krili sta igrali, kolikor se ju je zaposlilo, koristno. Tako Jež, ki je v polju nima enake odločnosti, kakor Janežič, ki ni padel pod svojo običajno formo, oba sta poslala precej lepih stvari pred Krstulovičev gol. Bila je velika pogreška, da je ostajala med napadom in med srednjim vrsto vedno velika vrzel, ki je onemogočala, da bi se sproti popravile parade nasprotnike obrambe. Tak sistem igre, kot ga goji Ljubljana, zahteva igralce kakovosti in sposobnosti, kot jih ima Šercer in do goote mere Vovk. Seveda je stvar občinstva, da ocenjuje igro vsakega igralca, praporodljivo bi pa bilo, da igralcev ne ubija, kot je ubilo prav Šercerja. Ta je začel prav dobro in je pametno gradil, bodisi da je posiljal Janežiču krasne predložke, bodisi da je uspešno prenašal. Po neprestanem vp'tu je kot začetnik moral izgubiti glavo in — preglej. Rezultat je bila njegova zmesanost, iz katere si ni vedel pomagati. Gomezelj in Vovk sta igrala dobro in slabno, kakor je naneslo in kakor so jima drugi dali, oba sta mlada, oba sta pokazala neko znanje, oba sta sili bodočnosti.

Moštvo je bilo potrebno že enkrat pomladiti. Zaenkrat se še niso pokazali pravi uspehi, prepustiti pa je treba bodočnosti, da bodo mlade sile nadaljevale tam, kjer so ugase zvezde prenehale.

Kaj se je godilo do 0 : 0

Igra je bila v prvem polčasu pohlevna in mlačna. Igralo se je fair in z obema strin brez prvega poleta. Že v 3. min. je ustvaril Jež Gomezelju prav lepo priliko, ob malo večji naglici in glavnosti bi bil utegnil s prsi doseči prvi zgodek. Bil je prekratek! Tja do 25. min. so belo-zeleni močno pritiskali, toda brez vidnega uspeha. Gostje so potem pritegnili vso pobudo nase — z istim rezultatom.

Drugi polčas je začel z bolj poudarjenim temperamentom. Kakor da bi se mostvi spomnili, da je le treba zaigrati na uspeh. Sprva so bili Sarajevčani še močno prisvasti in so z vso silo pritisnili. Pa se je počasi njihov polet unesel, začeli so video ma popuščati in od 20. min. dalje se je situacija prenesla pred kazenski prostor Sarajevčanov. Nekaj idealnih pritik je bilo za ljubljanskim napad, toda napadnik niso znali poriniti niti v prazen cilj. Proti koncu je prišlo do robatih obračunavanj, v katerih se je zlasti odlikovala sarajevska obramba, toda sodnik je kmalu postal zoper gospodar situacije. Dvoboj med ljubljanskim napadom in sarajevoško obrambijo je sledil odločilni v svoj prid in tako je ostala bitka z 0 : 0 remis.

Tekmo je sodil Beograjan g. Vasa Stefanovič objektivno in dobro.

Bask : Gradjanski (S) 6 : 2 (2 : 0)

Beograd, 9. oktobra.

Na igrišču Jugoslavije, kjer se je zbralo okrog 5000 gledalcev, sta bili danes odigrani dve prvenstveni tekmi, in sicer med Baskom in Gradjanskim iz Skopja ter Baskom in zemunskim Spartom. V prv. tekmi je Bask visoko zmagal. V 10. min. je Bask po Cabriču zabil prvi gol, isti igralec je v 30. min. zviral na 2:0. V drugem polčasu je Tomašević že v 2. min. zviral na 3:0, v 16. min. pa je iz prostega strelja postavil na 4:0. V 19. min. je Lah nadaljnje streljal in poviral na 5:0, v 22. min. se je pa levo krilo Sarić sam prebil in zviral na 6:0. Že se je zdele, da bo doživel Gradjanskemu katastrofo, toda v 24. min. je Čemerikič zviral na 6:1 in v 29. min. isti na 6:2. Do konca je imel Gradjanski še dve lepi šansi, ki ju pa ni izrabili.

Ljubljana pod drobnogledom

Belo-zeleni ali danes »belci« bi bili načrti z vsaj tesno zmago svojim pristatom in mnogo veselja. Začeli so dobro in skoro 20 minut so narekovali tok dogodkov na igrišču. Z globokim W-sistemom in nizko igro po tleh so povsem blokirali nasprotnika, ki še ni vrgel svojega poletnega starta na tehnico. Potem se je uigranost in enotnost moštva začela počasi rušiti in je bila pred koncem polčasa toliko neuglavostenje, da so odoleti nasprotnikovemu pritisku in se moralno krepko braniti. Največja nesreča sta bila oba stranska krilca. Sočan je s svojo vrtoglavostjo ustvarjal nemogoče situacije, a napadu ni oddal skoro

trenil, toda Gradjanski je igral taktilno pravilno in se je deloma umaknil v obrambo, le sem in tja je upriziral nevarne napade, zlasti po Šipošu. Rezultat je ostal do konca nespremenjen. Pri Gradjanskem je razen že omenjenih ugajal še Lesnik v napadu, dočim je pri Hajduku zadovoljilo vse moštvo razen napada, kjer sta bili zlasti obe vezvi Kragić in Lemešić. Najboljši mož na polju je bil srednji krilec Rafael.

Tekmo je sodil g. Scorzon iz Bologne.

Jedinstvo : Hašk 5 : 1 (3 : 0)

Zagreb, 9. oktobra

Državni prvak Hašk je danes na lastnem igrišču in pred lastno publiko, ki se je že zbralo okrog 3000, doživel katastrofo. Jedinstvo, ki mu nihče ni prisodil zmage, najmanj pa tako visoke, ga je odpavilo s 5 : 1. Beograjanji so že takoj v začetku presenetili Haška. Simič je nenačno strejal in se predno se je presenečen zmara znašel, ki žoga se tičala v mreži. Isti igralec je kmalu nato drugič potresel Haškovo mrežo, a v 35. min. je Mastelo iz preveztega prostega strela poviral na 3 : 0. To je vzbudilo pri zagrebski publiku ogromno presenečenje. Hašk, vidno deprimiran, se nikakor ni znašel in Jedinstvo je imelo do konca prvega polčasa še več prilik, da jih izkoristi. V drugem polčasu je v 30. min. Simič zviral na 4 : 0, dočim je v 36. min. Medarić uspel, da je zabil edini in častni gol za Haška, a kmalu nato je desno krilo Mastelo zviral na 5 : 1.

Pri Hašku je odpovedalo vse moštvo, šibka je bila zlasti obramba, še slabša krilca vrsta, najslabiš pa napad, ki vseh 90 minut, razen enega strela ni spravil strela na gol. Jedinstvo je igralo sveže in s potetom in razmeroma dobro, kar mu je omogočil izredno nerazpoložljiv nasprotnik.

Sodil je g. Rakic iz Sarajeva.

Jugoslavija : Slavija (V) 4 : 3 (3 : 1)

Varaždin, 9. oktobra

Pred 1500 gledalci sta se v Varaždinu srečali beograjska Jugoslavija in domaća Slavija. Domaćini so že v začetku presenetili. Po prostrem strelu zaradi roke je Bradaška zabil efekten gol. V napadu z druge strani je desno krilo Jugoslavije Rakar predočil Aci Petroviću, ki je z oksfordom zviral. Tega gol je bil krv vratar. Kmalu nato je Rakar strejal vratarju v roke, žoga se je odbila in pritekel je Petrović, ki je zabil drugi gol za Jugoslaviju. Zatem je nastala gneča pred vratom Slavije iz katere je Savić zabil tretji gol. V drugem polčasu je Slavija precej krepko pritisnila v Pavletiču se je posrečilo, da je takoj v začetku zviral na 3 : 2. Zatem je Rakar spet zabil za Jugoslavijo četrti gol, a še v isti minutni je Solerti na lepu po Pavletiču zviral na 4 : 3 in s tem postavil končni rezultat. Jugoslavija je bila v premodri v prvem polčasu, v drugem pa je bila Slavija boljša, vendar se je njen napad preveč igralkom in jo tako spravil ob zmago.

Sodil je g. Čamernik iz Ljubljane.

Trije remisi in le ena zmaga so bili izkupiček včerajšnjih prvorazrednih tekem za prvenstvo LNP

Ljubljana, 9. oktobra.

Razen »velikih« so danes igrali za točke tudi »malih«, torej klubi iz podveznih razredov v območju LNP. Sporeda ni bilo mogoče izvesti v celoti, ker na Jesenicah in v Mariboru moštva niso smela na igrišče.

Glavni dogodki so se odigrali v I. razredu ljubljanske skupine, kjer so bile vsega tri tekme, in sicer dve v Ljubljani in ena v Kranju. Razen tega je v Kranju, kjer je zmagala Reka, so vsi nasprotniki podelili točke; vrstni red v tabeli je ostal na vrhu nespremenjen (Hermes), naslednji mesti za njim pa sta zasedla Reka in Kranj.

Cetrti podsezvena tekma je bila v celjski skupini med Jugoslavijo in Amaterjem, ki se je tudi končala remis. Danas nasprotniki sta bila že dozad v zanesljivo oporo moštva. Stane je zaigral v svojem stilu malo zmenedlo včasih, pa vendar, vsaj tokrat, brez nesreče za lasten gol. Poganci je imel vsega dve, tri posredovanja, ki se jih je znebil uspešno. Svojevrstno poglavje je napad. Krili sta igrali, kolikor se ju je zaposlilo, koristno. Tako Jež, ki je v polju nima enake odločnosti, kakor Janežič, ki ni padel pod svojo običajno formo, oba sta poslala precej lepih stvari pred Krstulovičev gol. Bila je velika pogreška, da je ostajala med napadom in med srednjim vrsto vedno velika vrzel, ki je onemogočala, da bi se sproti popravile parade nasprotnike obrambe. Tak sistem igre, kot ga goji Ljubljana, zahteva igralce kakovosti in sposobnosti, kot jih ima Šercer in do goote mere Vovk. Seveda je stvar občinstva, da ocenjuje igro vsakega igralca, praporodljivo bi pa bilo, da igralcev ne ubija, kot je ubilo prav Šercerja. Ta je začel prav dobro in je pametno gradil, bodisi da je posiljal Janežiču krasne predložke, bodisi da je uspešno prenašal. Po neprestanem vp'tu je kot začetnik moral izgubiti glavo in — preglej. Rezultat je bila njegova zmesanost, iz katere si ni vedel pomagati. Gomezelj in Vovk sta igrala dobro in slabno, kakor je naneslo in kakor so jima drugi dali, oba sta mlada, oba sta pokazala neko znanje, oba sta sili bodočnosti.

Četrti podsezvena tekma je bila v celjski skupini med Jugoslavijo in Amaterjem, ki se je tudi končala remis. Danas nasprotniki sta bila že dozad v zanesljivo oporo moštva. Stane je zaigral v svojem stilu malo zmenedlo včasih, pa vendar, vsaj tokrat, brez nesreče za lasten gol. Poganci je imel vsega dve, tri posredovanja, ki se jih je znebil uspešno. Svojevrstno poglavje je napad. Krili sta igrali, kolikor se ju je zaposlilo, koristno. Tako Jež, ki je v polju nima enake odločnosti, kakor Janežič, ki ni padel pod svojo običajno formo, oba sta poslala precej lepih stvari pred Krstulovičev gol. Bila je velika pogreška, da je ostajala med napadom in med srednjim vrsto vedno velika vrzel, ki je onemogočala, da bi se sproti popravile parade nasprotnike obrambe. Tak sistem igre, kot ga goji Ljubljana, zahteva igralce kakovosti in sposobnosti, kot jih ima Šercer in do goote mere Vovk. Seveda je stvar občinstva, da ocenjuje igro vsakega igralca, praporodljivo bi pa bilo, da igralcev ne ubija, kot je ubilo prav Šercerja. Ta je začel prav dobro in je pametno gradil, bodisi da je posiljal Janežiču krasne predložke, bodisi da je uspešno prenašal. Po neprestanem vp'tu je kot začetnik moral izgubiti glavo in — preglej. Rezultat je bila njegova zmesanost, iz katere si ni vedel pomagati. Gomezelj in Vovk sta igrala dobro in slabno, kakor je naneslo in kakor so jima drugi dali, oba sta mlada, oba sta pokazala neko znanje, oba sta sili bodočnosti.

Pregled po tabelah bomo objavili v redni izdaji »Jutra«.

Ljubljanska skupina

Mars : Kovinar 3 : 3 (1 : 1)

Na igrišču za Kolinsko tvornico je ono običajno gledalstvo okoli 200 ljudi doživel malo presenečenje. Seveda je ves polovljanski nogomet svet pričakoval, da bo njegov moštvo Jesenicanje neslo za dočasnokratno malico in da jih bo še premalo. Toda kovinarji z Jesenicami so se zarekli, da bodo prej alij slej prisi ido svoje prve točke in so naletali na Marsovice, ki so se dalji pogovoriti tudi za tako stvar. Z nekoliko kislim, obrazni sicer, saj so imeli partijo s 3 : 1 že na varnem, pa je le še prvi do 3 : 3.

Marsovi so v začetku zagospodarili igrišču, kar je trajalo okoli četrte ure. Potem pa je njihove premoci bilo čedalje manj in se je igra vse bolj odpirala. V vodstvu so prišli Marsovi po najmlajšem iz rodu Trčkov: ko so imeli pod streho že to vodstvo 1:0, jih je njihov vratar Pavlica obvaroval pred izenačenjem, s tem da je držal nerodno streljano enajstko. Nekaj pred koncem polčasa je potem levo krilo Jesenicanje z regularnim golom doseglo prvi remis.

Po odmoru je »starina« Doberlet postal na 2:1. Tedaj so bili Poljanci zopet v terenski premoči in je imel Doberlet celo priliko, da bi iz enajstke poviral. Pa se je nekako revniral in zastrelil žogo s strelo.

Tehnični rezultati so bili naslednji:

800 m: 1. Kovinar (C) 2:0. 2. Sindelar (C) 2:0. 3. Šoštar (C) 2:1. 4. Žorko (C) 2:1.

Met kroglo: 1. Kovinar (C) 14.20. 2. dr. Narančić (C) 13.81. 3. inž. Marek (C) 10.83. 4. Stavbe (C) 9.82.

Tek 100 m: 1. Avguštin (C) 11.6. 2. Piteršek (C) 11.7. 3. Hanžeković (C) 12. 4. Urbančić (C) 12.

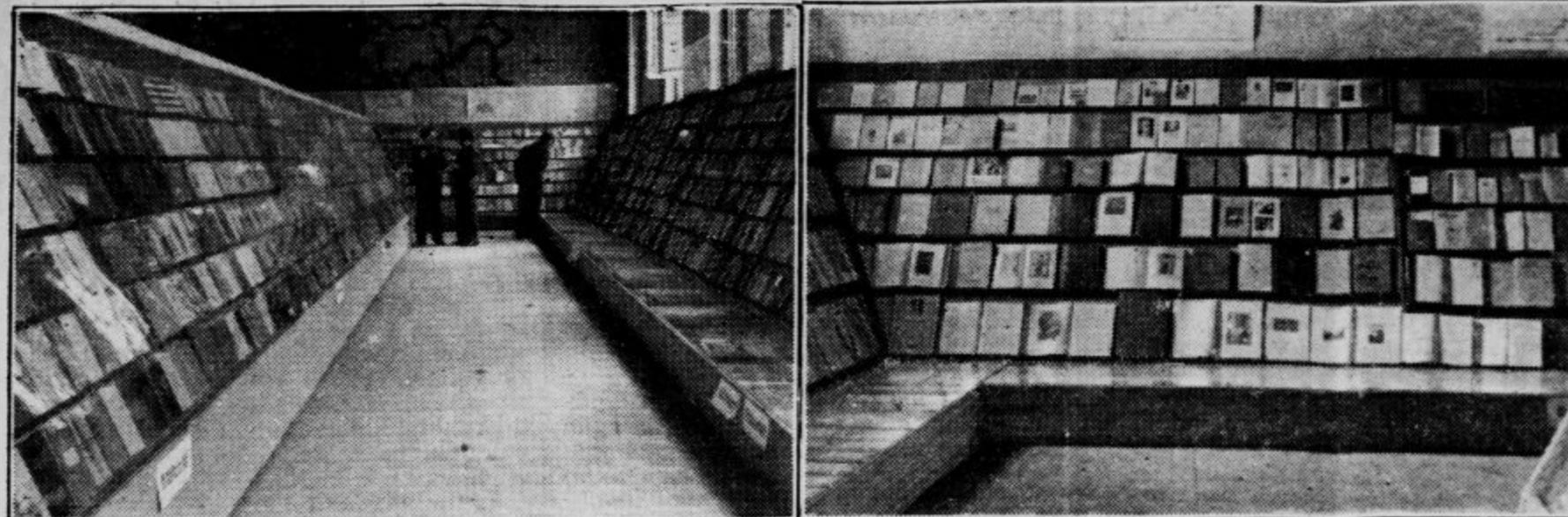
Skok v višino: 1. Martini (C) 180. 2. inž. Marek (C) 170. 3. Fulgos (C) 165. 4. Strmac (C) 155.

Balkanska stafeta (800×400×200×100):

1. Celje (Piteršek, Jakec, Urbančić, Stavbe) 3:32.9. 2. Concordija (Š

Dva razveseljiva kulturna uspeha

Rekorden obisk na razstavi slovenske knjige — Uspešen zaključek Kalinove razstave

Pogled na del velike razstave — Desno: Oddelek knjig za umetnost in zgodovino po svoji obsežnosti dokazuje, da smo tudi o teh vedah izdali veliko število knjig in revij

Ljubljana, 9. oktobra.

Glede obiska razstave slovenske knjige v teh 20 letih svobode in pa kolektivne razstave akad. kiparja Boris Kalina, bi lahko rekli, da so Ljubljanci v resnicu kulturni ljudje, ki imajo nekaj smisla za umetnost in duha. V dvorano Trgovskega doma je bil vse te dni in tudi danes tolksen na val, da gledalec, ki bi se hotel posvetiti malo globljemu, intenzivnejšemu studiju razstavljenega gradiva, kar ni mogel priti na svoj račun. Vse kaže, bo treba razstavo podaljšati, da bodo mogli blizu tudi številni ljubitelji, ki jih je gneča doslej odvrnila.

Ob tako hrupnem uspehu te prve

zgodovinske razstave bi si iskren splohovalec náš literarne tvorbe želel samo, da bi se v enaki meri, kakor se je pri tej priliki na zunaj manifestiral zanimanje za naše slovstvo, poglobili in poživeli tudi notranji odnosi med knjigo, pisateljem in občinstvom.

V Jakopičevem paviljonu je akad. kipar Boris Kalin danes zaključil kolektivno razstavo, ki je bila prav tako deležna obiska, kakršnega še ni doživel več kupcev, a čas tudi po razstavi še ni zamujen. Ko akad. kiparju Borisu Kalinu čestitamo k njegovemu uspehu, hkrat iskreno želimo, da bi njegov zaled dal nekaj žive pobude vsem našim kiparjem in slikarjem.

Tolikšnega odziva smo lahko veseli predvsem zavoljo tega, ker so umetniške prireditve že same po sebi zvezane z velikimi gmočnimi stroški, da ne računamo ogromnih investicij v delu in materialu, ki jih mora umetnik v svojo razstavo založiti. Pri tako velikem obisku bi človek sicer pričakoval, da se bo — zlasti ob tako veliki in mnogovrstni izbiri del — oglasilo nekaj več kupcev, a čas tudi po razstavi še ni zamujen. Ko akad. kiparju Borisu Kalinu čestitamo k njegovemu uspehu, hkrat iskreno želimo, da bi njegov zaled dal nekaj žive pobude vsem našim kiparjem in slikarjem.

Ljubljanska policija ima opravka z zagotvenim tihotapcem saharina in denarja

Ljubljana, 9. oktobra.

V splošnem so imeli na kriminalnem oddelku današnjo nedeljo le malo opravka, a poleg manjših, običajnih primerov, kakršne prinaša skoraj vsak weekend, jih je dala največ posla afera Antona Kosmača alias Franceta Hlebčarja, ki je bil že v četrtek okrog polnoči arterian na Bleiweisovi cesti. Njegova prigoda je zelo zamotana, da je kriminalni oddelek ne bo mogel še izlepri razvozati. Vsekakor gre za tihotapstvo saharina ali tihotapstvo valut.

Službujoči stražnik je v četrtek malo pred polnočjo ustavil na cesti sumljivega moža, ki je imel na kolesu staro evidenčno tablico. Ko ga je vprašal, da od kod in kako, se je izkazalo, da je brez dokumentov. Povabil ga je na stražnico, a ko so ga preiskali, so prišli do presentativne najdbe: kilogram saharina za sračno in požepi, v listnicu pa nekaj nad 6.000 din. Na vprašanje, od kod mu prepovedano blago in denar, ni vedel dati pravega odgovora, a ni vedel niti navesti vso, ki jo je nosil s seboj. Povprašan po osebnih podatkih, se je predstavil kot 42letni brezposelni delavec Anton Kosmač iz Vaš pri Medvodah. Nato pa je pripovedoval zgodibico, kakršno morajo na policiji ob podobnih primerih poslušati stokrat in stokrat. Dne 30. septembra popoldne, da je pred Zorčevim gostilno v Kranju od nekoga, ki ga počube ne pozna, a o katerem ve, da je iz Tržiča doma in mu je Ivan Ime, kupil 10 kg saharina za 4.500 din. V četrtek zvečer je nato imel na Brezovici sestanek z nekim Francetom iz Logatca, ki mu je oddal 5 kg blaga za 5000 din. S tem Logatčanom se je bil že pred kakšnimi 14 dnevi srečal v Ljubljani, da sta se domenila za kupcijo in sestanek.

Drobci ameriškega humorja

SKRIVNOSTEN NAPIS.

Na vrata obrednice neke cerkvene gimnazije je napisil dijak citat iz svetega pisma: Jezus Sirah, kapit. 31, vrsta 13. Gimnaziji predstojnik je bil radoven, kaj pomeni označba in je hitro poiskal označeno mesto v svetem pismu. Z dolgin nosom jebral: »In ne smete biti prepričani, da se tukaj do silega najeste.«

RACUNSKA UGANKA.

Dva Američana se vozita čez prejio z vlačkom pacificne zelenzice. Po prejiju dirja velika čreda bivolov. Vsi potniki se prenekojo na številu bivolov. Čez trenutek reče Američan sotopniku: »Tri sto šestdeset in osem. — »Kako ste pa to dognali?« »Čisto enostavno. Preštrel sem jim noge in sem potem do delil s štirimi.«

PRIPovedka STRICA TOMA.

»Well, ko sem bil mlad, sem tudi nekoč pesopravil 40 km dolgo pot. Takrat sem šel v Kolorado oklopljujti tistega nesramnega šerifa (sodnika) Tranchota.«

»In nazaj, striček, si šel spet pes?«

»Ne, ne, nazaj me je pripeljal avtomobil reševalne postaje.«

DVA OPTIMISTA.

V celici moške kaznilnice sedita dva kaznenca. Prvraza aprila reče prvi drugemu: »Zdaj bi poštovale basovske note.« — »Ne čekaj, kaj bi z njimi počela!« — »In nu, imela bi basovski ključ in bi z njim lahko celico odprla.«

ZGODILO SE JE L. 1938.

Sodnik: Revizija vašega procesa je pokazala, da ste bili, g. Anton Žalost, po nedolžnem obsojeni. Kakor hitro povrnite stroške za prehrano in stanovanje, ki ste jo po krivici prejemali celih osem let, lahko kaznilico takoj zapustite!«

POGOĐBA NA VELIKO.

Ameriški založnik All je sklenil s pisateljem detektivskih romanov Smithom pogodbo za roman s 120 nadaljevanji za svoj

list »Texas Herald». Dogovorila sta se za nagrado 5 dolarjev za vsakega mrtveca. Do petdesete nadaljevanja se je posredlo pisatelju spraviti s sveta že sto ljudi in petdeseto nadaljevanje je zaključil stavko: »Veracruz« je bila s svojimi dva tisoč potnikov gotovo največja ladja sveta. — »Ko je založnik to prebral, je postal pisatelju brzjavko: »Smith, če pustite v dva in petdesetem nadaljevanju ladjo potopiti, da vse prizadevanje je bilo zmanj. Ko se je s kolesom vrčal po Bleiweisovi cesti, je bil arterian.

IZ SOLE.

»Reci mi, Cvetko, če stane strečka razredne loterije 400 din, koliko stane četrstotinka?«

Cvetko: »Gospod učitelj, to zavisi od tega, kakšno vino naročiva.«

POMOTA.

Pozna noč. Gasilci trobijo. Sara se zbudi in reče Izaku: »Izak, oni trobijo.«

Izak odvrne užaljenje: Od kedaj me pa onikaš, Sara?«

CITAT IZ ROMANA.

»Muha je hermafrodit — nadleguje gospode in gospode.« V Ljubljani 25. IV. 38.

NASVETI ZA VSAKEGA.

V s. Kaj naj storite? Če je vaš stari oče padel pred tedni z okna na cesto in se sedaj ne kaže znakov življenja, potem je že čas, da poškodiš zdravnika. Seveda, čas tudi dieta mnogo pomaga.

Z v. L.: Venera. Neradi vam kazimo razpoloženje, toda vaša mere se od Veneri in mer mnogo razlikujejo. Glavna razlika je okoli pasa, kjer, kakor pišete, merite 179 cm. Pa tudi po teži je razlika velika, saj tehtate 136 kg. So pa seveda še mnogo težje žene.

P. v. L.: Dosmrtna ječa. Kozem dosmrtna ječa se vam na pritožbo lahko spremeni na teden ali obveznega čitanja »katoliškega dnevnika.«

X. v. Z.: Ljudom. Da imate srce na pravem mestu, najbolje dokažete, če si date napraviti rentgenovo sliko.

Banja Luka, 9. oktobra

Iz vasi Anšova nedaleč od Prijedora počajojo na nenavadni tragediji. Kmet Peter Radojičić si je v spanju z velikim lovskim nožem razparal trebuh in je v največjih mukah izdihnil.

Peter je imel navado, da je vsak večer položil v postelji svoj lovski nož. Bil je bojazljiv in se je zlasti bal nočnega napada tavor ali razbojnnikov. Usodno noč okrog 2. zjutraj se je iz njegove sobe začulo ječanje in vzdihovanje. Ko so hiteli pogledati,

IZOLE.

»Reci mi, Cvetko, če stane strečka razredne loterije 400 din, koliko stane četrstotinka?«

Cvetko: »Gospod učitelj, to zavisi od tega, kakšno vino naročiva.«

POMOTA.

Pozna noč. Gasilci trobijo. Sara se zbudi in reče Izaku: »Izak, oni trobijo.«

Izak odvrne užaljenje: Od kedaj me pa onikaš, Sara?«

CITAT IZ ROMANA.

»Muha je hermafrodit — nadleguje gospode in gospode.« V Ljubljani 25. IV. 38.

NASVETI ZA VSAKEGA.

V s. Kaj naj storite? Če je vaš stari oče padel pred tedni z okna na cesto in se sedaj ne kaže znakov življenja, potem je že čas, da poškodiš zdravnika. Seveda, čas tudi dieta mnogo pomaga.

Z v. L.: Venera. Neradi vam kazimo razpoloženje, toda vaša mere se od Veneri in mer mnogo razlikujejo. Glavna razlika je okoli pasa, kjer, kakor pišete, merite 179 cm. Pa tudi po teži je razlika velika, saj tehtate 136 kg. So pa seveda še mnogo težje žene.

P. v. L.: Dosmrtna ječa. Kozem dosmrtna ječa se vam na pritožbo lahko spremeni na teden ali obveznega čitanja »katoliškega dnevnika.«

X. v. Z.: Ljudom. Da imate srce na pravem mestu, najbolje dokažete, če si date napraviti rentgenovo sliko.

Nenadno je čutil, da se je nekdo dotak-

il, so bili domači priče grozotnega prizora. Na postelji je ležal Peter, z nožem v globoko razparanem trebuhu. Peter je mogel še izpovedati: »Sanjal se mi je, da so me prijatelji prisili, naj si zabudem ložnik nož v trebuh.«

Kmalu nato je bil siromak rešen trpljenja.

**Samo še danes si lahko ogledate globoko filmsko umetnost
VELIKE NOROSTI
Paula Wessely — Rudolf Forster
Kino Matica 21-24 ob 16., 19. in 21.**

Pravda zaradi mačke

To se je zgodilo v Angliji. Pred mirovne sodnika v grofiji Chelsei je bil poklican John Sampers, obožen, da je ubil sosedu mačko. Kakor vemo, je puritanski sentimentalizem Anglezov ustvaril mnogo posebnih zakonov — med njimi nekaj prav zelo ostrih — za varstvo živali. V našem primeru je bil sodnik strog možak in je obsolil mačjega ubijalca na mesec dni strogega zapora, na povrnitev škode in sodnih stroškov.

Ko je bilo vsi urejeni in obsodba smatrana za neovrgljivo, se mahoma oglaši Sampersov zagovornik in napade razsodbo kot nezakonito. Nastal je veljuti justični škandal. Zagovornik je bladnokrvno dejal: »Zelo obžalujem, a mi ne moremo sprejeti sodbe, ker jo smatramo za nezakonito. Resnica je pač. Vaša milost, da imamo zakone, ki strogo kaznuje močilce živali, toda za mačke je izjemna. V letu 1000 je bil sprejet in objavljen kraljevi edikt, ki dolgača, da se oni, ki mačko namenoma ubije, kaznuje z globo enega penija. To globo sme sodnik povisiti na dva penija, ako je bila mačka last — kraljeve hiše. Edikt ni bil nikoli preklican in je torej še vedno v veljavi. Moj klient more biti potem kaken obsojen na globo enega samega penija.« Strmeči sodnik je dejal, da bo zadevo premislil. In zgodilo se je naposled, da je zmagal advokat.

Ono, kar vzbuja pozornost moških,

je očarljiva barva obraza, ki kaže zdravje in mladostno svežost. Zato si izberejo pametne žene v pomoč Khasana rdečilo za ustna in za obraz. Khasana rdečilo za ustna in za obraz polepša in pomladni vaš obraz v par sekund. Oboje je odporno zoper vreme, vodo in poljube.

Za diskretno barvanje: Super;

za nekoliko živahnejši učinek: Corail ali Carmin,

za sonca zagorelo lice: Khasana Soleil.

KHASANA

Jakoba Tratnika je roparski morilec zavratno umoril in vrgel v Savinjo

Celje, 9. oktobra.

Celje in okolica že dolgo ne pomnila koga težjega zločina, najmanj pa roparskega umora. Danes pa je tak zločin razburil vse prebivalstvo. Včeraj smo poročali, da je okrog 10. dopoldne prinesla Savinjska mostu k mestni gramoznici v Medlogu moško truplo. Delavci, zaposleni v gramoznicu, so spravili truplo na breg in obvestili policijo. Prišla sta mestni fizik dr. Podpečan in vodja kriminalnega oddelka mestne policije, nadzornik g. Zagreb. V mrtvecu so spoznali 55letnega bivšega posestnika Jakoba Tratnika iz Osenice pri Celju. Tratnik je imel na glavi pet globokih ran in sicer prebit lobanje ter rane tik nad čelom, na temenu, desno pod temenom in še 4 cm dolgo rano. Bil je bos in brez suknjičja.

Tratnik je prodajal suho robo gospodnjem, hodil je do vasi do vasi optran s tovorom. Med ljudmi je krožila govorica, da ima mož nekaj pod palcem. Njegove

poškodbe in pa dejstvo, da niso našli pri nem nobenega denarja, je takoj vzbudilo sum, da je najbrž postal žrtev zločina. Samorom bi bil skoraj izključen, v poštev bi prišel kvečjemu le nesrečni padec. Zaradi tega so oblastva odredila raztelesenje trupla, ki je bilo danes opravljeno na okoliškem pokopališču.

Preiskava in obdukcija sta pokazali, da

so imela oblastva prav in da je nesrečni Tratnik nedvomno postal žrtev zločina. Sodno-zdravniška komisija je ugotovila, da je izvirajo udarci ob topega predmeta.

Blizu mostu zgoraj Savinjo v Levcu pri Celju, nedaleč od gramoznice, so odkrili tudi mrtvega Tratnika napaden, umorjen in očitno tudi otrapen. Podli zločinčec je nesrečnega Tratnika zavratno napadel, pobil na tla in ga oropal, nato pa truplo zavlekel v Savinjo, hotel na t